

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 fil. —

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.
—
Scrisori nefran-
cate se refuză.
—
Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

E TIMPUL...

(*) Multe din lucrurile bune și folo-sitoare, ce ar fi trebuit să le facem noi și pân' acum în sate și orașe și la săvârșirea cărora ne chiamă datoria, sfânta datorie ce o avem față de ne-amul nostru — le-am negles sau nu le-am făcut, ori fără multă bătaie de cap, le-am trecut cu vederea!

„Mai lasă” — e și aceasta una din slăbiciunile noastre naționale. Dar „lasă” azi și „lasă” mâne, timpul tace și trece și noi ne pomenim cu alte năcazuri, în fața unor nouă primejdii, unele mai rele și mai amenințătoare ca altele. Am dat peste năcaz, ori ni-a ajuns primejdia, acum vedem că-i rău, că nu'i glumă, iar spre încunjurarea răului ori spre delăturarea primejdiei trebuie să facem ceva, trebuie acum în grabă să luăm măsuri de apărare. Dar cum lucrul să face cu grăbire și'n pripă, de multeori cu'n astfel de lucru de jumătate făcut, nu să poate ajunge scopul sau ținta dorită, ci mai mult numai să amână răul, dar nu să delătură pentru totdeauna. Și așa în loc să ajungem la ceva multămitor, ne pomenim cu un rezultat de totului neașteptat celui dorit de noi.

Deci nu în a vedea răul și triste-te lui urmări când ni-a ajuns, ci în a'l preîntâmpina încă înainte de a să arăta — stă înțelepciunea celor chie-mați a fi în frunte.

Și nu trebuie multă sfărmară de cap, ca să vedem aceasta mai în tot locul, unde să află frați de ai noștri, fie la sate, fie la orașe. Nu zicem, că ici și colo nu vedem și aba-teri în spre bine dela obiceiul nostru strămoșesc, dar acelea sunt cazuri cam de tot rari. Astăzi însă trebuie să luăm lucrul mai de-aproape și să ne punem pe munca cea mai stăruitoare și neobosită. Nu putem fi ca fata din poveste »cu cinste« și »fără cinste» și »îmbrăcată« și »desbrăcată«, și »că-lare« și pe »jos» . . . Sau după cum

și mai lămurit ne învață însăși biseri-ca: »Nimeni nu poate sluji la doi domni: și lui Dumnezeu și Mamonului« . . .

Fiecare trebuie mai întâi de toate să știe, ce este, ce datorie are, și ce cere dela el neamul, al cărui fiu este? Și numai cunoscându-le acestea în toate amănuntele sale, poate să și dea și seama de marea și greaua răspun-dere ce o are atât înaintea oamenilor, cât mai ales înaintea lui Dumnezeu, în fața căruia toți oamenii au să și dea seama de faptele lor!

Asta'i mai pe larg datoria fiecă-rui om din lume.

Să luăm acum datoria ce o avem unul fiecarea și apoi cu toții împre-ună.

Dacă și între animale să vede sentimentul de alipire, sentimentul de conlucrare spre binele tuturor, spre binele comun, cu atât mai vârtos tre-bue să existe acest sentiment între oameni, aceste fapte aie ale lui Dzeu cari sunt puse peste toate celelalte fapte din lume.

Și mulți oameni au înțeles acea-sta datorie dată lor de însuși Dumne-zeu, ca și porunca lui Adam din raiu dar cei mai mulți n'au ajuns la cu-noașterea ei sau că poate înadins nu voiesc să o cunoască. E însă sosit timpul, ca cu toții să o cunoască și să îplinească. Orice întârziere cât de mică numai rău, pagubă, umilire și de-josire ne poate aduce.

Deci în laturi cu trebșoarele per-sonale-individuale și cu toții să ne pu-nem puterile în folosul binelui obștesc, binelui comun.

Și cum am putea dovedi aceasta în faptă?

Iată cum: După-ce acum în Arhi-diecezele ambelor noastre biserici (la Sibiiu și la Blaj), ba acum și la Arad s'a pus baza, temelie, câte unui fond numit »fondul cultural«, cari vor avea să ajute acolo unde lipsa ne-amului va cere, datorie avem, ca mic cu mare să sprijinim acele fonduri după puterile unui fie-căruia, în așa

măsură, ca cât mai curând să ne pu-tem bucura de roadele muncii și dăr-nicieii noastre.

Iar apoi la timpul său și de bi-necuvântarea urmașilor noștri încă ne vom face părtași.

Dar liniștea conștiinței despre datoria împlinită cu ce să poate ase-măna din lume?

Deci nu numai aceasta, ci și alte multe datorii avem de împlinit.

Și una dintre cele mai arzătoare datorii dintre acestea este, ca și în fiecare sat și oraș, pe lângă bisericile noastre, unde încă nu s'a început, să se înceapă neamănat întemeierea sau înființarea câte unui fond stator-nic, stabil sau neatacabil, care să se înmulțească neconținut și din ale că-rui interese la timpul său să se poată ajunge scopul sau scopurile pentru care s'a întemeiat d. e. zidirea unei biserici sau școale; dotarea învățăto-rului, preotului etc... câte lipse n'avem?

Tot numai cu repartiții peste re-partiții ori aruncuri pe popor nu mai e nici de dorit, dar nici de suferit.

Și apoi ce s'a ajuns cu acele re-partiții sau aruncuri scoase mai tot-deauna cu execuții în cele mai multe parohii?

S'au învrăjbit oamenii, s'au dez-binat comunele și banii s'au făcut fru-mușel »mere-pere«, iar »fondurile« au rămas tot sleite, pentru că n'au avut »funduri«. În unele locuri s'au scu-zat ori desvinovățit conducătorii cu »prostia«, în alte locuri cu »răutatea» iar în cele mai multe locuri cu gre-utatea vremilor cari ni-au ajuns și'n cari trăim. Toate acestea spus pe scurt și adevărat românește, sunt nu-mai vorbe de clacă, pe de-o parte să apere lenea și nelucrarea, iar pe de altă parte neinteresul și lăcomia, celor ce nu și-au luat osteneala a face ce datoria li-o cerea și mai marii erau în drept să o aștepte dela dânsii. Așa nu mai poate merge nici o clipă, nici un minut.

Cumcă ori și unde să poate face ori și ce, mai ales fonduri școlare-bi-

sericești, ni-o dovedesc încercările făcute și începuturile cât de modeste pornite și pân' acum, cari au dat frumoase roade.

Și din contră, numai acolo nu s'a putut face nimica, unde nu s'a început niciodată, sau unde fondurile începute s'au prăpădit de nește indivizi nemernici, fără conștiință și fără omenie.

Cu alt prilej vom aduce dovezi și despre oameni vrednici, cari au întemeiat fonduri, și despre astfel de păcătoși, cari au nimicuit fonduri. Nu ne mai putem amăgi noi pe noi.

6 VORBĂ CA 6 SUTĂ.

(a.) Să fim — **Români!!**

Mulți, foarte mulți nu vor pune preț pe astă vorbă. Alții o vor lua-o în batjocură; și iarăși alții o vor folosi numai ca să zăpăcească lumea, c'apoi ei, să tragă grase și mari foloase, pe socoteala neprieperei altora. Oricum vom judeca lucrul, pentru noi, Români, are mare însemnătate această vorbă.

În timpul din urmă, tinerimea noastră, să crește în trei speții de școli, și anume: 1) în școli streine, 2) în școli jumătate străine și mai nici jumătate române, și 3) în școli, cari s'ar chema române.

Cum vedem, în ziua de astăzi, e o vorbă cam grea a mărturisi, că surceii fragezi ai neamului nostru, nu s'ar crește în spirit strein și prin urmare, nu conform modului nostru de traiu, sărăciei noastre și gândirei noastre, cari ar trebui totdeauna să stăruiască într'un mai bun viitor al acestui popor chinuit.

Tinerimea noastră, eșită din școlile secundare (licee—gimnazii—comerciale—reale), continuă — dacă nu rămâne într'afata — a să desvolta, deștepta și perfecționa în școli streine. Până acuma, era o mare norocire, că micii copilași, învățau cel puțin a scrie și a ceti românește; ce va fi însă de-aici încolo, când cei mai mulți — în urma îngrămădirei de tot felul de material fără căpătâi, într'o altă limbă, — nu vor mai ști nici scrie și ceti românește, cum vom aștepta ca din astfel de tineri să se formeze bărbații — conducători de mâne, în mâinile cărora vor fi puse destinele acestui neam?!

Știm și aceea, că în cele mai multe slujbe, în astă țară, nu ne mai putem fericii numai cu limba noastră; cum să vor fericii, ori mai bine zis,

cum ne vom fericii noi, cu ceice ar voi să se facă învățatori, ori preoți, cari sunt nemijlociții conducători ai poporului nostru, și sunt cei dintâi chemați a împrăștia lumina și a munci pentru bunăstarea și înaintarea noastră?!...

Negreșit, că numai bine nu! Învățătorimea noastră — delaudă mare trebuie să se împărtășască adevărații învățatori ai poporului nostru! — este crescută într'un spirit nepotrivit nădăjduirilor neamului nostru, ori nu este crescută în nici un spirit!!

Cunoaștem foarte bine împrejurările, între cari instruiază învățătorii români pe micii copilași. Știm și aceea, că mai totdeauna au fost cuprinși de spaimă și groază și au desvoltat mai multă muncă decât li să pretindea, mai mare zel, decât li să cerea — îndreptat tocmai într'acolo, ca să nu s'arete ceiace sunt — și s'au nizuit totdeauna, ca să dovedească lumii, că numai învățatori români nu sunt!!

Prea multă jertfă, prea mare și groaznică muncă și dacă va merge tot așa și li să va cere tot mai mult și mai mult, fie încredințați, că odată li să va înfunda, nu o vor putea duce mai departe și vor cădea înșiși jertfă prea marelui lor strădanii!

Preoțimea ar putea, cu drept cuvânt, să fie mai închiegată și — mai activă!! Nu nesocotim însă munca și strădania în ogorul neamului nostru a adevăraților păstori sufletești, cari nu și-au uitat niciodată de sfânta lor datorie, impusă lor de însuși Mântuitorul nostru de însuși Isus Christos, cu știrea și învoirea căruia au fost puși în fruntea turmei lor cuvântătoare și cu a cărei conducere au fost încredințați!

Mărturisim numai, că trebile noastre merg așa de rău, încât s'ar părea că nu am mai face nimic, ci neconținut am durmi!

Căci orice muncă — fie ori cât de anevoioasă — totuși are și trebuie săși aibă roadele sale!!

Tinerimea de pe la școlile înalte (universități și academii), scoasă totuși la binefăcătoarele raze ale culturii poate mai ușor deosebi răul de bine, căile păcătoase de cele adevărate și nerecunoștința unor fii blăsămați ai neamului de recunoștința și dragostea, care trebuie să o ai totdeauna față de vatra părintească, de cuibul strămoșilor; și cu toate astea câți — tocmai cu atâtea școli! — nu să lapădă și nu să rușinează de neamul lor, nu disprețuiesc opinca, nouă atât de scumpă și de iubită?!...

Aceștia sunt fii cei rătăciți, cari

— nu va trece mult — și să vor întoarce iarăși plângând și urgisind ticăloșia și slăbiciunea lor, care i-a făcut pe o clipă săși uite de aceia cari li-au dat vieță și pe lângă mari jertfe i-au crescut!

Știut este însă: că nu este pădure fără uscături, holdă fără de neghină, țarină fără de spini, codru fără de fiară sălbatică și răpitoare!!

Numai cât aceste trebuie stăpinate și pustiite în timpul cel mai scurt, dacă voim să asigurăm viitorul unui neam mare și renumit!!

Iar ca toate astea să le putem îndeplini bine și cu chibzuială; trebuie mai întâi de toate să fim: — Români și încă Români verzi ca stejarul și curați ca cristalul!!

Fondul cultural din Blaj.

Despre acest fond scriem și noi în fruntea foaiei noastre și despre care trebuie să se intereseze sau să poarte grijă tot omul de bine și în întâiul rând, mai cu seamă, aceia în folosul cărora s'a întemeiat.

„Unirea” foaie bisericească politică, ce apare în Blaj, în Nr. 7 începe publicarea dăruitorilor și dăruirilor făcute acelui fond.

În fruntea acelora să vede Dr. Teodor Mihaly dep. cu 100 cor. Sunt și alte dăruiri dela 20—1000 cor.

Dorim și noi din suflet, că această pornire spre bine și spre mărirea neamului să meargă tot înainte și să întrecă mult mai departe peste suma de lipsă.

Numai atunci vom dovedi în fața lumii, că suntem vrednici de o soartă mai bună. Și cumcă într'adevăr și suntem vrednici de aceea soartă, așa credem, că vom dovedi-o cu prisosință prin înmulțirea fondurilor culturale ce acum stau gata de a primi și creșterășii săracilor și miile și zecile de mii ale bogaților.

Acum să vedem pe zecile și sutele de bărbați crescuți în școalele Blajului și ajutați unii cu beneficiul de pâne (țipăi), alții dintre cei mai mulți astăzi sunt ajunși în frumoase dregătorii, cari le aduc și venite de prisosință, cum vor ști să se însuflețească și să răsplătească cu dobânzile curenite talantul primit în dar ca cu acestea apoi să ne ridicăm neamul tot mai sus.

Cel sătul să nu uite pe cel flămând; iar cel înțolit bine să nu uite pe cel gol și degerat!

Acum e acum!

„Să dăm dovezi la lume!...”

Toți au prilej să dovedească, că oare ei fost'au vrednici de mila dată și de ajutorul primit?!

Pildă bună de urmat avem. La Brașov este oglinda în care să ne uităm, bărbatul vrednic și de inimă, vrednicul profesor dl Andreiu Bărsesnu. Să urmărim numai pilda d-sale și atunci frumoase lucruri vom săvârși și mai frumoase roade vom culege.

Am avea însă cea mai mare mulțămire și îndestulare sufletească, când rubrica deschisă în Nrul pomenit din „Unirea” ar rămânea neschimbată Nr. de Nr. și ar arăta

și creșterea și înmulțirea contribuenților tot mai mare și iar mai mare.

Așa să fie!

Și cu Dumnezeu înainte!

Scrisoare dela sate.

Porumbacul inf. 8/II 1910.

Onorată Redacțiune!

Vă rog să binevoiți a publica raportul despre petrecerea aranjată de corul plugarilor din Avrig, ținută în 7 (20) Ian. a. c.

Cu ocazia sf. sărbători ale Botuzului Domnului s'a aranjat un concert împreună cu dialoguri al corului plugarilor din Avrig.

La concert au luat parte inteligența română din Avrig, inteligența streină din frunțașă comună, vre-o câteva familii din împrejurime, apoi un număr foarte frumos de popor din Avrig, ascultând concertul și răsplătind cu vii și meritate aplauze prestațiunile iscusitelor plugari.

Cu bucurie, ba cu oare-care mândrie națională am constatat, că producțiunile corului și cuprinsul dialogurilor predate cu acel prilej, au făcut cea mai bună impresie asupra streinilor, cari nu să puteau îndestul mira, ce să poate face cu țărani noștri, dacă au conducători harnici: învățători și preoți.

De-ar da bunul D-zeu, ca pilda bună dată de corul plugarilor din Avrig, să aple și în celelalte comune, unde avem școale românești — asemenea conducători bravi!

Coresp.

NGUTĂȚI.

— Redacțional. Rugăm cu stăruință pe vechii noștri restanțieri, ca să binevoiască a-și achita neîntârziat abonamentele încă neplătite, ca să putem preîntâmpina și noi greutățile împreunate cu tipărirea foaiei! — Toți acei On. cetitori, cari au primit foaia noastră până

acum să se socotească de abonați, dar în acelaș timp să nu pregete, ori să nu uite a ne trimite abonamentul.

Totodată rugăm și pe acei Domni, cari au primit liste de abonament și încă nu ni le-au reînăpăoiat să binevoiască a o face aceasta în timpul cel mai scurt, ca să ne putem orienta la tipărirea exemplarelor de lipsă și expedierea lor la cei abonați, mulțumindu-le cu toată căldura pentru bunăvoința arătată întru răspândirea foaiei noastre și prin aceasta la luminarea iubitului nostru neam.

— Spre plăcuta știre. Ziarul de toate zilele „Lupta“ ce apare în Budapesta, începând cu ziua de azi să aflu de vânzare cu numărul și la tipografia noastră.

— Timpul-vremea să apropie tot mai tare cătră mult dorita priuăvară. Razele soarelui primăvăratec ne zimbesc — prietinos și călduros. De n'am fila începutul lui Februarie, am putea crede, că suntem cu o lună mai de timpuriu. Numai de nu și-ar întoarce baba Dochia — jocul!

— Ban al Croației și Slavonei în locul baronului Rauch, care a demisionat, a fost numit nou ban Dr. Nicolae Tomasci, care Marți în 8 l. c. n. a și depus jurământul de credință în mâinile Majestății Sale, în fața primministrului K. Héderváry și a celui de honvezime, Hazai.

— Jertfa rachiului. În nenumărate rânduri și aproape zilnic am spus-o în coloanele foaiei noastre „Olteanul“ că rachiul nu numai ne sărăcește și ne face de rușinea oamenilor, dar ne răpune și viața. Așa a pățit-o Lazăr Oancea din Răușor, care era căzut în patima beuturii și care sta mai mult de crășmă, decât să-și vadă de lucrul său. Dar crășma și rachiul l'au și răpus. Așa Marți în 8 l. c. a mers la Făgăraș, unde avea „treabă“ pe la bănci, că bețivii sunt totodată și robii băncilor. Prin Făgăraș a tândălit toată ziua și numai seara târziu și-a adus aminte să plece cătră „pustia“ de casă. Și cum cărarea pe unde avea el să meargă cătră Răușor trecea tocmai peste linia ferată, care duce dela Făgăraș la

Brașov, păcatele l'au dus tocmai atunci pe acolo când trecea un tren la Brașov, care apucându-l tocmai în dreptul șinilor l'a și sdrobotit cu desăvârșire, ducându-l încă vr'o 25 pași dela locul nenorocirii, aproape la vre-o 2 klm. de stația Făgărașului. A ieșit numai decât la fața locului trimisul poliției, căruia i-s'a făcut cunoscut întâmplarea și care văzând cele întâmplare a luat măsurile de lipsă ca încă în acea noapte să se ducă în casa rece din Făgăraș, iar Vineri în 11 l. c. s'a înmormântat tot acolo. N'a mai ajuns nici să fie înmormântat în satul său. Iată ce face crășma! Feriți-vă, oameni buni, de mamonul numit crășmă, care aduce peste oameni toate nenorocirile și în urmă și moarte cu rușine!

— Aniversare scumpă. În 24 Ianuarie v. s'au implinit 51 ani dela săvârșirea celei mai frumoase făpturi în vieța celor două principate române-surori, Muntenia și Moldova: unirea lor într'o singură țeară, sub domnia Marelui Domn român Alexandru Ioan Cuza-Vodă. I. P. S. S. Mitropolit primat, Atanasie, a oficiat la mitropolie din acest măreț prilej un serviciu religios, la care pe lângă prințul Carol, au luat parte numeroase persoane oficiale.

Aniversarea aceasta au serbat-o toate școalele. Asemenea și Liga culturală a dat o frumoasă serbare în sala Ateneului, la care a cântat corul seminarului central.

— La cei iubiți ai săi, s'a reîntors sănătos în zilele acestea dl Victor Braniște redactorul „Gaz. Trans.“ din închisorile vestite ale Seghedinului, în cari a stat 3 luni, și unde în curând va trebui să între din nou pe alte 6 luni, tot pentru astfel de păcate, anume pentru articolul: „Sărbători vesele“ publicat în „Gaz. Trans.“. Să crede, că acum va cere puțină amânare...

— Albumul Bunea, s'a dat la tipar și va apărea în curând, cu copertă artistică în colori și alte multe clișee alese cu îngrijire. Textul cuprinde: toate articolele gazetelor și revistelor dela noi și din România, române și străine, dela moartea regretatului mare bărbat; toate telegramele de condolență, nenumărate scrisori nepubli-

FOIA.

CINE ȘTIE?...

Ai fost norocul meu întreg.
De-acuma cine știe,
De-oi mai avea cui să mă plâng,
Ca ție?

Te duci și nu vei regreta
Trecuta fericire? ...
În ochii cui voi mai ceti
Iubire?

Cui să mai spun, durerea mea
Să mă 'nțeleagă! ... Cine?
Așa cum mai înțeles tu
De bine?

O cât de mare gol tu lași
În vieța mea pustie! ...
Dar poate că așa a fost
Să fie!

M'or prigonit pe veci de-acum
Aducerile aminte,
În goana timpilor ce trec
Nainte

C'ai fost norocul meu întreg ...
De-acuma cine știe,
Voi mai avea cui să mă plâng
Ca ție? ...

Câmpina, 1909.

J. G. D. Alșmarandi.

CETATEA IERUSALIMULUI*).

Ierusalimul are un guvernator și numără 60.000 locuitori, majoritatea arabi, apoi evrei, greci, turci și alte națiuni. În afară de cetatea închisă cu zid de 10 și 15 m. înalt, cu turnuri și porți căptușite cu fer, are casele construite numai din piatră și cărămidă în stil vechiu.

*) Dăm de astădată la acest loc și pentru iubiții noștri cetitori un capitol din broșura „O misiune“, scoasă la lumină de păr. Archimandrit Dionise Simionescu, starețul mănăstirii Sinaia, care a călătorit prin acele sfinte locuri în anul trecut. Red.

Are apoi stradele foarte strâmte, scurte, murdare și fără aer. Adesea treci pe sub ganguri. Ahea pot încăpea pe unele strade 4-5 oameni în rând, iar circulațiunea trăsurilor e imposibilă. Câte un măgăruș cu zarzavat, ori cămilă, abia pot străbate în centru.

Afară însă de zidul cetății, pe mai mulți kilometri împrejur s'a format noul Ierusalim, cu case, biserici, școli, spitale și ospiciuri în stilul celor europenești. Aci împrejur toate statele mari își au bisericile, școlile și ospiciile lor, în care pot primi și peste 1000 închinători, cari vin în fie-care an la Sf. Mormânt și cu toții luptă aparte pentru a înainta și a cuprinde mai mult, atât ca teren cât și pentru a atrage în partea lor populațiunea locală.

Miercuri 18 Februarie la orele 9 dim., prin poarta numită „Nouă“ am intrat dar și noi în Sf. cetate și am mers la biserica Sf. Mormânt de ne-am închinat.

Înăuntrul Sf. Mormânt, în permanență se află un preot care stropește cu miresme pe toți câți se închină iar deasupra Sf. Mormânt ard neincetat 43 candelă diferite ca mărime și valoare. Din aceste candelă 13 aparțin grecilor, 13 aparțin catolicilor,

cate, descrierea complectă a înmormântării, cu amintirea tuturor cununilor ce s'au trimis, cu toate discursurile ce s'au ținut, cu numele notabilităților cari au luat parte, etc. etc. Nădăjduim să fie un semn de pietate vrednic de memoria neuitatului Bunea. Se va vinde în folosul ridicării unui mausoleu la groapa lui Aug. Bunea. Abonamentele se pot face încă la adresa: Albumul Bunea. Seminarul Teologic. — Blaj (Balázsfalva).

Rugăm înapoierea listelor de abonament!

— **„Reuniunea femeilor române gr. cat. din Blaj”** își va ține adunarea generală Duminecă în 27 luni lui Februarie 1910 la 3 oare după amiază în localul casei române.

La aceasta adunare, d-na Cornelia Deac, ca prezidentă și dl Tr. German ca secretar, invită pe toți membrii și binevoitorii Reuniunii.

— **Doctor în medicină.** Dl Ștefan Banfi a fost înaintat în zilele acestea la gradul de doctor în medicină la universitatea din Budapesta. — Felicitări.

— **Cununie.** Marți, în 22 l. c. n. la 4 d. a. să va celebra în biserica gr. cat. din loc, cununia religioasă a dlui *Ilariu Giurgiu*, pantofar din Făgăraș cu dra *Paraschiva Muntean* din Cârța săs.

Să fie într'un ceas cu noroc!

— **Concert frumos în Cluj.** La noi Români, mai preste tot locul mai mult să găsește, decât să făptuieste!

Inteligența noastră nu să mai însuflețește pentru lucruri, folositoare de altcum, dar cari i s'ar părea că nu să potrivească poziției sale sociale. E drept, că și pe alte căi, foarte mult bătute la alte neamuri, noi, abia ne încumetăm să pornim, pentru că n'am ajuns încă acolo, ca să știm cinsti munca anevoioasă și cu multe neplăceri împreună, dar foarte prețioasă.

Unul dintre relele cele mai mari la noi este și acela, că nu sprijinim în de ajuns meseriile, iar meseriașilor pe cari îi avem, nu le dăm atenția cuvenită.

Cu toate astea, să găsem și la noi oameni mari de suflute, cari în puținele noastre centre românești au făcut sporuri mari și frumoase cu diferite reuniuni ale meseriașilor, ori sodalilor noștri, încât au rivalizat pe alocurea și cu activitatea prea puțină a inteligenței.

Una dintre reuniunile acestea harnice, putem zice una dintre cele mai muncitoare este și „*Reuniunea sodalilor români din Cluj*”. Această reuniune, în scurt timp, și-a înmulțit în număr mare membrii, și-a câștigat o localitate proprie pentru cetit și petrecere și prin nenumărate conveniri, prelegeri și serate și-a făurit un nume între cele dintâi reuniuni ale noastre de luminare și propășire națională.

Mai nou, trebuie să facem amintire și despre un lucru vrednic de mare laudă. Această reuniune, în marea-i strădanie a ajuns în fericita poziție, de a aranja și un mare concert, Duminecă în 27 Februarie n. a. c. în sala cea mare a „*Redutei*” din loc, față de care încă de pe acum să arată cel mai viu interes și care va avea și o frumoasă reușită materială în urma celor peste 200 bilete de onoare trimise în scopul concertului.

Programul bogat și variat este următorul: Dr. I. Cl. Iuga: Preludiu la „*Moisă Păcurarul*”, esec. de orchestra reg. de inf. Nr. 62. 2. G. Dima: Hai în horă, a capella, executată de corul mixt al reuniunii. 3. a) Dr. I. Cl. Iuga: Dorul de țară; b) Dragu mi bădița înalt (solo de sopron executată de d-ra Marița Toșan, cu acompaniament de pian). 4. a) Iuliu Crișan: Ano Leana; b) Iacob Mureșan: Neică Neicușă (cor mixt). 5. Dr. I. Cl. Iuga: Pe sub fereastă curge-un râu, solo de sopran esec. de d-ra Marița Ursuleac. 6. * * Overtură, executată de orchestra reg. de inf. Nr. 62. 7. N. Șorban: Ce te legeni codrule, esec. de d-l Iuliu Mușă, cu acompaniament de pian. 8. I. Vidu: Negruța, cor mixt, cu solo de sopran: d-ra Marița Ursuleac, bariton: L. Bancu. 9. Cât aș dori, duet esec. de d-nii Ioan Lup (tenor) și Iuliu Mușă (bariton). 10. Iacob Mureșan: Brumărelul, baladă pentru cor mixt, cu soli, M. Toșan

(sopran) și L. Bancu (bariton), acompaniament de pian și de orchestra reg. de inf. Nr. 62. Acompaniamentul la pian va fi susținut de d-na Maria Gizela Vilt.

— **Pe cine însoară dracu....** Sunt vechi și cunoscute zicătorile despre însurătoare, anume: Pe cei tinări îi însoară alții; pe juni îi însoară babele; iar pe bătrâni îi însoară dracu.... Iată acum ce cetim în ziarele din București: Constantin Ionescu, în vârstă ca de 55 de ani, din strada Lupească Nr. 64, s'a apucat — naiba îl puse? — să-și ia nevastă tină. Soția sa are abia 24 de ani și e înaltă și voinică, în timp ce el e slab și pipernicit. Eri dimineață, în urma unei neînțelegeri iscată între ei, femeia a luat un baston și l'a bătut îngrozitor, înegrindu-i mâinile și spatele. Nu s'a mulțumit numai cu atât și i-a tras și câteva în cap, făcându-i mai multe răni. S'a chemat în ajutor societatea de salvare și internul de serviciu, Saidac, a dat ajutorul medical necesar victimei. Ba nu zău: să plângi sau să râzi?

— **Bosnia**, care de curând a fost alipită la împărăția noastră, va căpăta constituție, adică legile sale după cari să se ocârmuiască.

— **Mulțămîță publică.** Cu ocaziunea producției teatrale aranjată de „*Reuniunea femeilor române gr. cat. din Făgăraș și jur*” în sara de anul nou au binevoit a suprasolvi următorii p. t. domni: Dr. Nicolae Șerban deputat 20 cor. Dr. Titu Perția medic 10 cor. Dr. Ioan Șenchea avocat 6 cor. Victor P. v. Steinburg apot., Dr. Liviu Pandrea avocat, Maximilian Recean preot, Alexandru Belle vicecomite, Luca Mănișor comerciant, Goldberger Samuel comerciant, câte 5 cor. Dr. Camil Negrea, adv., Augustin Szilágyi cand. adv., Ioan Titieni, cand. adv., Iosef Colbe, Ioan Stan notar cerc., David Thierfeld librar, D-na Elisabeta Dr. Pop, Ana Botha câte 4 cor. Ioan Marinescu not. cerc., Ioan Fulicea preot câte 3 cor. D na vād. Maria Cerna, Dionise Stănuț invăț. Valeriu Popp comptabil, Gavril Cornea preot, Alexandru Pocol proprietar, Ioan Dejenariu cont., câte

13 aparțin armenilor și sirienilor. După cum intrarea se face de închinători, fie de orice rang, tot asemenea și eșirea se face cu fața către Sf. Mormânt.

Înainte de intrare în Sf. mormânt în față, se află capela Îngerului, iar în mijlocul acesteia este un bloc de marmură frumos sculptat peste care se află așezată o bucată din piatra pe care Îngerul a dat-o la o parte de pe Mormânt la învierea Domnului. Aci, împrejurul acestui bloc stau preoții și slujitorii capelii în timpul când preotul de rând servește Sf. Liturghie deasupra Sf. Mormânt. Tot aci, în fața intrării Sf. Mormânt, ambasadorii puterilor, patriarhul armean, arhierii, guvernatorul turc și servitorii capelei asistă la venirea „*Luminei*” la Paști, îmbrăcând înșiși ei pe patriarh și încredințându-i facla de bumbac cu care culege de pe piatra Sf. Mormânt lumina care apare la ora fixă pe această piatră, cum încredințează și dela care lumină se împarte și la popor. Am ascultat după aceea la serviciu și apoi am vizitat celelalte biserici, care se formează din corpul acestei biserici a Sf. Mormânt, căci din zidul acestei biserici în mijlocul căreia se află Sf. Mormânt, care se numește și ca-

pela Îngerului, se formează spre răsărit biserica greacă, spre miază noapte biserica catolică, apoi biserica „*Coptă*” și siriană și biserica armeană.

Atât capela cu sf. Mormânt cât și aceste 5 biserici pe lângă serviciul pompos ce-l fac, apoi măreția și podoabele ce au, îi inspiră credința și religiozitate căci nu zeci sau sute, ci mii de candelă și policandre diferite ce le împodobesc, sunt vrednice de sfințenia în preajma locului unde se află.

Inchinătorul, adevăratul închinător cu frica lui Dumnezeu, care vine aci cu credință și evlavie, când se află în fața Sf. Mormânt rămâne tăcut, este străpuns de fiori, înmărmurit chiar și târziu de tot poate să spună un cuvânt. Mulți sunt mișcați până la lacrimi, fără deosebire de religie, rang, funcțiune, bărbat ori femeie. Toți să prosternă la pământ, cu inima bătând „*inspirati*” de bucurie, mulțumiți și veseli că s'au învrednicit a să închina Sf. Mormânt, voesc a îmbrățișa pe toți crezându-i frați.

Aci, pe rând Dumineca, odată grecii, apoi catolicii, armenii și sirienii, după serviciul Sf. Liturghii, fac procesiune, înconjurând Sf. Mormânt de 3 ori prin biserică.

Această procesiune cât și serviciul, este atât de impunător și măreț, că punepe gânduri pe orice asistent: te mișcă atât de mult, încât dorești a rămânea să poți priveghia fără a simți oboseală sau nevoe de hrană.

Am asistat dar la asemenea procesiune a catolicilor, care s'a făcut astfel: După terminarea Sf. Liturghii la care au luat parte deosebit de preoți și cardinalul cu sinodul său, apoi și ambasadorii Angliei, Germaniei, Italiei și Franței care au înconjurat cu toții Sf. Mormânt de trei ori, având în frunte corul, format numai din copii, toți îmbrăcați în alb și așezați pe două rânduri pe margine. La mijloc mergea crucea cu steagurile apoi preoții, cardinalul cu „*cavazii*”, ce purtau toegele cu argint și aur ferecate la capete, în număr de 7, și ambasadorii puterilor îmbrăcați de sărbătoare cu haine în fir de aur. În tot timpul înconjurării, s'au cântat diferite imnuri de copii și preoți, atât de melodioase, că a mișcat și a înduioșat publicul până la lacrimi. A urmat apoi a treia înconjurare, cu toții s'au oprit și au înghenunchiat în fața Sf. Mormânt, iar cardinalul a cetit rugăciunea înăuntrul Sf. Mormânt și cu toții au intrat

2 coroane. George Halmágyi 1.80. Dumitru Boștean curator bis. 1.20 Valeriu Ghircioiaș cont., Nicolau Siladi comerciant. Ovidiu Cernea, locot., Coustantin Popp, tipograf, Bartalics F. Nicolau Aron preot, I. Ludu cancel., câte 1 cor. Octavian Bența, 0.50. Iuliu Colceriu, măestru 0.40 Herszényi Imre 0.40, Leonte Opreș 0.30. Total sau încasat 567 cor. S'au spesat: 331.54. Venit curat: 235 cor. 46 bani.

Tuturor marinimoșilor D-ni suprasolvenți și participanți la aceasta producțiune le exprimăm mulțămia noastră profundă pentru sprijinul moral și material ce ni l'au dat, rugându-i ca și în viitor să nu ne lipsească de prețiosul Dlor sprijin.

Totodată ne simțim plăcut îndatorati a ne exprima profunda noastră mulțămia tuturor stim. dni și dșoare diletanți și diletante, și în special Spect. dne Lența Jiga și în Spect. Domn Dr. Aurel Pinția iscusitul și sprintenul „vătav” al călușerilor, cari n'au cruțat nimic numai și numai ca să poată procura oaspeților o sară plăcută ca și care rar ni-s'a dat să vedem.

Făgăraș, la 16 Februarie 1910. Din incredințarea biroului Reuniunii. Andrei Stroia notar.

— **Invitare.** Sindicatul din Brașov al societății tipografilor și turnătorilor de litere din Ungaria, va aranja din incidentul jubileului existenței sale de 10 ani, Sâmbătă, în 19 Februarie 1910, în sala cea mare dela «Gewerbeverein» o serată literară-dansantă, la care invită pe toți binevoitorii săi. Serata să dea în beneficiul sanatoriului pentru tipografilor iuberculoși.

— **Înmormântarea lui I. Iáros.** Cu trenul de Marți seara a fost readus, de unde a murit, comerc. I. Iáros — la Făgăraș, după cum am vestit și noi în Nr. trecut al foaiei noastre — și Miercuri în 16/II n. la 2 oare d. a. a fost înmormântat cu pompa cuvenită în cimiterul comun din loc, petrecut până la locul vecinice și jelit de o mare mulțime de oameni din toate straturile societății!?

Când ni să va da să plângem și noi aici în Făgăraș în acest ținut româ-

iarăși apoi în biserica lor în ordine. Dar odată serviciul terminat, la eșirea din biserică și trecerea prin fața Sf. Mormânt, cu toții au făcut întâi metanie și după aceea au trecut. Astfel se face procesiunea și de către greci și armeni, la rândul fie-căruia însoțiți de ambasadori.

După terminare am vizitat locul unde a înfășurat și a uns pe Domnul cu mireme Iosif și Nicodem, piatra aceea asupra căreia ard neincetat 8 candelă de bronz cu aur și mai multe sfeșnice și la care tot închinătorul când intră în biserică, întâi aci înghenunche, apoi locul unde a stat Maica Domnului de a privit punerea în Mormânt, loc împrejmuț și unde candela arde neincetat; am viziat apoi locul unde Maica Domnului a șezut și a privit îndurerată pironirea Domnului pe cruce și grota în care coboři 42 trepte, unde jidovii au ascuns crucea și de unde Sf. Elena a scos'o. Această peșteră stăpânită de greci, găsești într'ansa numai câteva lumini și icoane în-colo pare în părăsire. Am urcat apoi la punctul numit Golgota, unde am observat scobitura în piatră a timpului și unde a fost înfiptă crucea cu Domnul Christos; locul și piatra totul împrejur e numai marmură

nesc, un neguțător român atât de vrednic, care a știut să se ridice la așa o stare și vază prin munca și strădania sa??...

— **Și lucruri de laudă din Zărnești.** Sinodul parohial din aceasta comună în ședința sa dela 24 Ianuarie v. a primit cu aclamațiune concludul (hotărârea) comitetului parohial, ca — cu începere dela 1 Ianuarie 1910, să se întregască salarul celor patru învățători dela școala rom. confesională de acolo la minimul prescris de lege. Cu acest conclud conducătorii comunei bisericesti din Zărnești și — au câștigat numai cinstea și dragostea tuturor oamenilor de bine Fapta lor e o atare faptă, care să laudă de sine. Așa trebuie să facă toate comunele noastre bisericesti. Nu să se scuzeze cu sărăcia, ci să dovedească cu fapte. Că sărăcia cea mai mare e: sărăcia cu **dahul.** Zilerilor neamului le dorim sănătate, ca să se poată bucura de roadele muncii și de răsplata neamului. Așa vești dorim să auzim de preste tot locul!

— **Reuniunea română de cântări „Hilaria”** din Oradea mare are onoare a vă invita la *Serata artistică* ce se va aranja cu concursul grațios al Doamnei *Veturia Trileanu* și al mai multor dame și domni din societatea Sibiiului Joi, 25 Februarie st. v. (10 Martie st. n.) 1910 în sala mare (Vigadó) a otelului „Vulturul negru”.

Inceputul la oarele 8 $\frac{1}{2}$ seara. Venitul curat să va trece la fondul Reuniunii „Hilaria” și la masa studenților academici.

În fruntea comitetului de onoare stau dnii Dr. Coriolan Pap, Ioan Papp și Dr. Demetriu Kiss, ca prezidenți și încă 38 membrii. În comitetul aranjator sunt domni: Dr. Aurel Lazăr, prezident, Dr. Nicolae Zigre, viceprezident, Gheorghe Tulbure, secretar și Eugen Sibian, casier și încă 72 membrii. După următoarea Programă:

I. „Deșteptarea Bihorului”, versuri de Vioara din Bihor. II. „La șezătoare”, icoană din popor într'un act, cu un preludiv. Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia. Muzica compusă pe motive românești de Tib. Brediceanu. III. „Pui de lei”, cor bărbătesc de

și placă de aur; iar deasupra acestui loc al crucei unde a fost înfiptă Sf. Masă și tablouri, cruce de lemn ce reprezintă pe Domnul răstignit și sutimi de candelabre de diferite mărimi, împodobite cu pietre prețioase, ard încontinuu.

Alături aci se află și stânca de piatră a cărei despicătură se observă în aprofundime. Aci grecii stăpânesc și fac serviciul. Am vizitat și stălpul unde Domnul a fost legat. Acesta e păstrat cu îngrijirea cuvenită arzând candelă și având Sf. Masă și tablouri ce reprezintă pe Domnul legat. Butucul în care a fost băgat în timpul patimilor. Acesta să află sub stăpânirea catolicilor. Am vizitat și capela sutașului Login, ornată cu diferite tablouri și nenumărate candelă prețioase; apoi mormintele lui Iosif și Nicodem pe care și le-au săpat în urmă la o depărtare cam 25 metri mai la vale de al Domnului; iar la eșire am intrat în sala muzeului de lucruri antice, ce să află sub îngrijirea catolicilor franciscani; aci ni s'au arătat sabia cu care Petru apostolul a tăiat urechia lui Malho, servitorul arhierelui; apoi scările dela șeaua lui Login sutașul, pavaza ce purta și multe altele, toate păstrate cu multă îngrijire în mese cu giamuri.

Ion Vidu, executat de reuniunea „Hilaria”. După producțiune Dans.

— **Tinerimea română din Vlădeni** a dat o petrecere sau o reprezentație corală-teatrală Marți în 2 l. c. n., al cărei venit să dea pentru plățirea binei celei nouă. Primind noi învitate numai după tipărirea Nr. trecut, în acela nu s'a putut publica.

— **Spre știre.** Care e cel mai mare dușman al bucuriei vieții? Cum ne putem scăpa de acest dușman?

Cu aceste două întrebări să ocupă cărticica, care acum să tipărește. În cinste și plătită o primește ori și cine, dacă o cere dela „Farmacia-Coroana” alui Kriegner, din Budapesta, dacă prin o carte postală spune că a cetit acest lucru în foaia noastră.

Un așezământ umanitar.

Adun. gen. a Reun. rom. de înmorm. din Sibiiu.

În Iunie 1910 să împlinesc 10 ani, de când s'a pus temelul „Reuniunii rom. de înmormântare din Sibiiu,” cu scopul umanitar și creștinesc de a da ajutor și a îngriji de înmormântarea cuviincioasă a membrilor săi. Pe lângă acest scop, ce să urmărește mereu spre mulțumirea societăților, cărmăcii Reuniunii, preocupați și de soarta urmașilor (erezilor) membrilor și de ajutorarea lor în cazuri de neputință și scăpătate, au pus temelul fondului „Azilului-orfelinat, ce să alimentează din donațiuni pioase și din detragerile de câte 10% din ajutoarele, ce să dau după membrii răposați. Scopul urmărit este, că în proiectatul „Azil” să afle cu timpul adăpost și loc de odihnă tihnită bătrânii noștri neputincioși, cum și erezii membrilor scăpătați.

Duminecă în 6 Febr. n. 1910 Reuniunea și-a ținut a 10-a adunare gen. ordinară sub conducerea prezidentului-director al său, dl Pant. Lucața. Din amănunțita dare de seamă, cetită de secretarul Reuniunii, dl Vict. Tordășianu, mi-am reținut următoarele date, vrednice de urmat de către toți câți poartă la inimă cauza binelui și înaintării neamului românesc.

Reuniunea dela întemeiere a solvit ajutoare după 150 cazuri de moarte, în total cor. 19,863.30, din cari cor. 17,897.42 s'au dat la mâna moștenitorilor membrilor răposați iar cor. 1,965.87 fondului „Azilului”. Din cei 150 membrii răposați: 94 au aparținut clasei muncitorilor (mare parte zileri) și economilor, 30 clasei așa zise a inteligenții și 35 clasei meseriașilor.

Averea totală a Reuniunii e de cor. 19,683.89, din cari averea proprie a Reun. e de cor. 13,889.82, iar cor. 5,794.07 e a fondului „Azilului”. Fondului „Azilului” aparțin 4 fonduri speciale administrate separat și anume: a) averea proprie de coroane 2,579.98; b) averea fondului Pant. Lucața de cor. 642.52; c) averea fondului Victor Tordășianu de cor. 490.18 și d) averea fondului căpitanul I. Toma de cor. 2,081.39. Averea bănoasă în 1909 a sporit cu suma de cor. 2,391.75.

Împrejurarea că în Sibiiu în 1909 s'a înființat „Reun. de înmorm. a district. protopopesc gr. cat. al Sibiiului”, apoi faptul, că dintr'o parte să lucrează la înscrierea de membrii la o altă instituțiune similară, dar străină, au făcut imposibilă activitatea secției a 2-a independentă de mult proiectată. Prețul urcat al proprietăților din

Sibiu au împiedecat Reuniunea dela acvitararea unui intravilan pentru „Azil”.

Adunarea generală a luat raportul direcțiunii la cunoștință; a aprobat socotejile casariatului, a exprimat condolență pentru membrii răposați; ținând mai departe cont de uzul introdus dela întemeiere, conform căreia direcțiunea se compune din 4 membrii aparținător inteligenței, 4 meseriașilor și 4 clasei economilor, a îndeplinit 2 locuri vacante (unul de inteligent, altul de econom), alegând pe membrii în direcțiune pe dnii Dr. Vasile Stan, prof. sem. și Nic. Joandra econom. Adunarea gen., încuviințând scoaterea în tipar a istoricului de 10 ani a Reuniunii, a hotărât ca împlinirea primului deceniu al acestui așezământ umanitar și de model pentru așezămintele noastre similare, să se serbeze în mod demn prin ținerea unei adunări generale extraordinare festive.

„Iov”.

Cântec despre bețivi*).

De-ar ști omul, cându-i beat,
Cătu-i Doamne! de turbat?
Ar lăsa crășma 'n pustie
Și-ar fi om de omenie!

Dar bețivul nu gândește,
Cum averea-și prăpădește!?
Și din om bogat, cinstit,
Să face un prăpădit!

Până când, frați, tot așa
Robi beției ne-om lăsa:
Casa ni-să pustiește
Și grajdul ni-să golește!

Moșia ni-să 'nstreină,
Trece în mână haină;
Plug, grapă să risipesc
Toate ni-să pustiesc!

Nimestiile să dărâmă
Și se spulberă 'n țărână.
Atunci cel străin de neam,
Fie neamț, ungur jidan:

Din casă frumos te scoate,
Averea 'n dobă ț-o bate;
Iar tu cu bățul în mână,
Poți merge 'n țară streină:

Gol, flămând, ca vai de tine
Și 'ncununat de rușine,
Părăsit de toți și toate,
Te vei pierde blăstămate!

* * *
S'a prins râia între noi,
Pe mulți o să-i lase goi,
Căci jidanul ori și unde:
Este bun frizer de-a tunde!

Dar iar vă zic, iubiți frați!
Din cel somn vă deșteptați,
Căci timpul de-acum ne chiamă,
Să ținem de dânsul seamă!

Piară gozul dintre noi,
Să mai scăpăm de nevoi!
Vie știința și lumina:
Frați cu frați să ne dăm mâna!

Luna lui Ianuarie.

C. F.

*) Indemnat de cele scrise în foaia noastră despre „Crășmă” și sub impresia acelora, dăm cuvântul și unui plugar de ai noștri, ca să se vadă înrîurirea binefăcătoare, ce să revarsă prin foile cari dau povețe bune.

Red.

ECONOMIE.

Nutrirea și îngrijirea vitelor.

Nu e destul numai a avea vite de soi bun, ci trebuie să ne îngrijim și de hrănirea cum să cade a lor, căci la din contră lenea ne aduce la calicie, pe când alții mai dibaci, și din vite de soi mai slab, prin nutriție bună, pot face soiuri mai bune, aducându-le folos.

Ca nutrirea vitelor să fie de folos, să cere a adăposti vitele în grajduri călduroase, scutite de umezeală prin zidirea pe loc ridicat, ferestrele să fie de așa ca lumina să între din laturi sau dinapoia vitelor nu din față. Podelele să nu ajungă sub picioarele dinainte numai sub cele dindărăt, dar așezat puțin plecat îndărăt, având la capete un părăuț, pe care să se scurgă urina pe sub tălpile grajdului (ori zidului) într'un butoiu, folosindu-se la udatul legumelor ori al fânățelor; ieslele să fie largi, ca vitele să poată mânca cu înlesnire, și mai sus dela pământ, ca vitele să nu poată cădea în ele, să fie bine încheiate ca nutrețul zdrobit să nu poată cădea jos.

Grajdul să țină curat și așternut cu paie. Să fie spațios, luminos și aerisat. Pentru strângerea urinei la multe grajduri e făcută groapă sub podele de unde să scoate din când în când și să folosește la udat fiind un gunoiu foarte bun.

Intrunind grajdul cerințele arătate, putem fi siguri că pe lângă o nutriție regulată cu nutrețuri bune, vitele noastre vor prospera vezând cu ochii și nouă ne vor aduce folos neprețuit.

La hrănirea vitelor să ținem o regulă anumită. Le dăm dimineața 2—3 mâncări de nutreț mai bun, le adăpăm și apoi le putem da nutreț mai rău.

La ameazi le dăm o mâncare, după ameazi iar ca dimineața și le adăpăm, înainte de culcat le dăm iar nutreț mai rău ca să aibă preste noaptea. Când dăm vitelor de mâncare le vom da totdeauna mai bine mai puțin câteodată decât prea mult, căci așa mănă mai cu poftă, umplând ieslele suflă în nutreț, îl încălzesc și nu'l mai mănâncă cu poftă prin ce să prădează numai nutrețul.

Vitelor le umblă foarte bine nutriendu-le cu diferite nutreminte, nu tot cu unul și același nutremânt într'una.

Pe lângă nutreț uscat le vom da și hrană verde, napi, cartofi, lubenițe ș. a. La nutrirea cu astfel de nutre-

mente urmărim astfel: dimineața le dăm mestecătură, fân cu paie tăete mărunt cu mașina de tăiat nutreț, apoi să adapă. La ameazi li să dă napi ori cartofi ș. a. după aceea mestecătură și să adapă, li să dă apoi puțin fân și apoi iar napi, cartofi ori libenițe, li se pune apoi peste noapte iar pae ori coceni și ogrinji ce rămân peste noapte să aștern sub vite dimineața.

Pe lângă nutremânt trebuie să li se dea vitelor cel puțin la două săptămâni și sare. Sarea ajută mistuirea, curăță sângele și face poftă de mâncare. Sarea li să dă vitelor după adapă și mai ales în amestec cu tărățe.

Vitelor le trebuie mai multă sare când sunt hrănite cu nutreț uscat ca atunci când sunt hrănite cu nutreț verde căci cel verde cuprinde sare în sine.

Îndeosebi vacile cu lapte cer a fi nutrite bine, căci ele cu cât sunt nutrite mai bine cu atât ne dau lapte mai mult. Laptele vacilor să sporește nutrite fiind cu lături de făinuri, ori turte de uleiuri și sdربول de fân opărit și mestecat cu făina.

(Va urma.)

Badea George.

Picături de supărare.

DOUĂ LA SĂPTĂMÂNĂ.

Scrisoare dela cătănie.

Țiganul e luat la miliție, soldat, cătănie. Acolo o duce greu de tot, stă să ia „lumea în cap”, atâta-l năcăjesc cu „raglamantul” cătănesc. Îl ajunge dorul de bordieu, dar de geaba-s toate, că „borgeiul” e departe și el nu știe carte.

Trec săptămâni și luni de zile. El n'a auzit nimic despre „ai” de acasă. De multe ori a plâns: „Vai teteo, vai mămuca mea, de ce m'ați mai făcut?!”

Aude, că ficiorii să 'nțeleg cu ai „lor” prin cărți, prin scrisori. Ar face și el o carte, dar nu știe, nu poate. Vede, că meșteșugul ăsta îl știe domnu căprar (caporal).

Merge la el și-l roagă frumos, să facă pentru el atâta bunătate și să-i scrie o „dalbă” carte. Căprarul să invoiește și-l roagă să-i spună, ce dorește să le scrie la „ai” de acasă?

Atunci țiganul nostru cătănie oftează una lungă și zice: «Vai!» scrie atâta d-le căprar.

— Am scris — zise căprarul.

— Mai scrie odată „Vai!” îi zise iară țiganul cătănie.

— S'a făcut — zise iarăși căprarul.

— Mai încă odată „Vai!” d-le căprar.

— Am scris și asta măi Culo, ce să mai scriu?

— E destul atâta, domnu căprar, nu mai scrie nimic, trimite-le numai așa cartea, că știu ei ce nevoie am io aici la cătănie pe capul meu!

Femeia și bărbatul beutor.

Bărbatul vine beat dela crășmă. Nevasta atunci începe a-l certa:

N. — Nu știu ce gândești? Umbli tot beat ca un... și de casă n'ai nici o grije. Nu știi, că azi m'am dus să prind pești și

era p'aci p'aci să mă înec? Numai eu știu cum am scăpat!...

B. — Tu era numai să te îneci și te vaiți; dar eu, săracu de mine, m'am înecat c'o veadră de vin, (Ce burtă de.....! Cul.) ba am mai căzut de vre-o 3—4 ori și în șanț și tot cânt, nu mă vait ca tine. Doar vezi tu bine, că năcazurile's pe oameni, nu pe buruieni!

Cântă-i surdului de jale, că el joacă să se omoare!

Dr. Veselie
advocat în glume.

Strigături și chiuituri populare

Culese de cantoru *George Frațila*.

Asta-i fata omului,
Norocul ficiorului,
Norocu-i destul de rău,
Că și ficioru-i nătărău,
Hei și fata-i somnoroasă
Și ficioru-i rău de coasă.

Cântă păsărica 'n vie
Mândra moare de mânia,
Că i-am scris pe-o hârtiuță
Că n'o mai țin de draguță.

Frunză verde trandafir
Dac-oi crește ce m'oi face
Că sunt mic și gura-mi place?

Bădița cu casa 'n colț
Iubește-mă dacă poți,
Dacă nu și nu și nu
Dăm gurița și te du.
Dacă nu și iara iară,
Dă-mi gurița și te cară!

Frunză verde frunzulică,
Ce să facem tu lelică?
Ne-am iubi, nu cutezăm,
Ne-am lăsa, nu ne 'ndurăm;
De luat încă-i păcat,
De lăsat e mult bănat!

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

Am primit și Nr. 4 din revista „Foaia Școlastică,” ce apare în Blaj An. XII. cu următorul cuprins: Mihail Cogălniceanu despre școli și învățatori. Tineria Clasei. Învățământul istoriei, ca factor cultural. Scopul educațiunii. Apoi: Circulară către toți președinții despărțimintelor reuniunii învățătorilor diu arhidieceză gr. cat. Bibliografie și în sfârșit un lucru vrednic de toată lauda și sprijinul ori și cărui creștin adevărat care așteaptă răsplata vecinică pentru faptele sale: *Contribuiri la Orfelinatul copiilor de învățatori din arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș*, ce este pe cale de a să întemeia și a cărui lipsă este una dintre lipsele cele mai arzătoare pentru sârmanii oriani neajutorați ai zilerilor neamului nostru românesc, cari vrednici sunt de ocrotire și îndurare, miluire. În fruntea contribuitorilor vedem pe preabunul nostru Părinte, pe Inalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Victor Mihalyi de Apșa cu Coroane: una sută și numai decât pe un vrednic preot păr. Ioan Costin, cu cor. douăzeci, și așa s'au adunat pân acum: una sută nouăzeci și cinci coroane.

Cu Dumnezeu înainte, că tuturor e bun Părinte!

ÎNȘTIINȚARE.

Ministerul r. ung. de culte și instrucțiune publică prin ordinul său din 15 Ianuarie 1910 Nr. 144113—1909 a aprobat:

1. *Orariul general și particular pentru școlile primare cu 1, 2 și 3 învățatori.*

2. *Planul de învățământ și îndreptarul metodic, pentru școlile primare din provincia metropolitană gr. cat. de Gyulafehérvár—Fogaras Alba-Iulia și Făgăraș.* Aprobat din Conferința Episcopescă, ținută în 7 Septembrie st. n. 1909 Nr. 6693.

Balázsfalva 1909. Tipografia seminarului gr. cat. — Opul întreg 4 cor.

Orariul să vinde:

Pentru școalele cu un învățator	—80
» » » doi	1:20
» » » trei	1:60

plus 20 fill. porto pentru fiecare.

La comandă să se spună apriat că să dorește un orar pentru școala cu un învățator, ori cu mai mulți învățatori. Altcum să trimete întreaga colecție, ce costă 2:30 cor. franco.

Atragem atențiunea oficiilor protopopesti și parohiale, precum și a învățătorilor noștri din arhidieceza de Alba-Iulia, dieceza Gherlei, a Orăzii mari și din dieceza Lugoșului asupra hotărârei conferinței Episcopesti din 7 Septembrie 1909 Nr. 6693; prin care atât Orarul cât și Planul de învățământ și Îndreptariul metodic sunt obligatoare pentru toți.

E în interesul adevărat al învățământului primar, ca și până la primirea ordinului particular al V. Conzistor, — fiecare d. protopop ca inspector școlar districtual, fiecare preot ca director școlar și fie-care învățator, din întreaga provincie Metropolitană fără amânare să procure câte un exemplar din această carte tuturor folositoare.

Valoroasele cărți

ale savantului canonic

† Dr. Augustin Bunea:

1. *Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, 20 fil.
2. *Cestiuni din dreptul și istoria bis. române unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 2 cor. Partea II. 400 pag. 8° 1 cor. 50 fil.
3. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Șematismul Arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1900 costă 8 coroane.
4. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici*, sau Istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902, Prețul 4 cor. 50 fil.
5. *Discursuri, Autonomia bisericăscă, Diverse*. Prețul 5 coroane.
6. *Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria* 3 coroane.
7. *Mitropolitul Sava Brancovici* 1 cor. 50 fileri.
8. *Amintirea lui T. Cipariu* 50 fileri.

➔ **Să afle de vânzare la Librăria Seminarului din Blaj și la toate librăriile românești.**

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

ÎNȘTIINȚARE.

Frați Români!

Să aduce la cunoștința Onor. p. t. Public, că »Tovărășia de consum« din Telekirecea și jur, după ce a fost înregistrată și a încasat suma acțiunilor, cât cer statutele, își va deschide prăvălia sa în zilele acestea în comuna Telekirecea — din sus de bancă. —

Până de prezent are înscriși la 230 membri cu 500 de acțiuni în valoare de 5000 coroane. Cei, cari doresc să între ca membri, pot și acum să se înscrie tot pe lângă acelea condițiuni, cu cari s'au înscris și alți membri până acum, adecă acțiunea cu 10 coroane și tacsă de înscriere 20 fill. de acțiune.

Cu condițiunile acestea să pot înscrie numai până în 1 Martie a. c., iar aceia cari vor intra mai târziu, vor plăti tacsă de înscriere mai mare, dela 1—5 coroane.

În prăvălia tovarășiei de consum să vor găsi toți articlii de cari au lipsă economii noștri, apoi tot felul de semințe economice, până și gunoia artificială, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Partea cea mai mare din marfă va fi mai ieftină și ca în Făgăraș, așa spre pildă: Petroleul, care în Recea să vindea litrul cu 40 fill., va fi numai cu 24 filleri, cel rafinat care este foarte bun, va fi cu 28 filleri litrul.

Tovărășia va valorisa tot felul de bucate.

Este rugat Onor. public din centru și jur a intra ca membri la această societate și a-o sprijini, pentru-că aceasta este făcută anume pentru binele și înflorirea economilor noștri.

Cu ajutorul bunului Dumnezeu înainte și tot înainte!

Telekirecea, la 5 Februarie 1910.

DIRECȚIUNEA.

Anunț de căsătorie.

Un tinăr econom, om cu rândueală, în etate de 23—24 ani, care are bani ca ghița depuși: **Cinci mii coroane** — câștigați prin hărnicia sa, afară de averea părintească încă neprimită, dorește a să căsători cu o fată tinără în etate de 16—22 ani, (bucurați-vă fetelor! — Culeg.), fie cât de chipeșe; pofteste însă, ca să fie onestă și bună econoamă.

Să cere să aibă și ceva avere și loc de casă.

Deslușiri mai de-aproape să pot afla la Administrația »Olteanului».

== Tuturor acelora, cari merg sau să reîntorc din România li-să recomandă ==
Zarafia compatriotului nostru oltean, a d-lui Dumitru Popp din Brașov.

De vânzare

O casă, cu două încăperi, din lemn de brad, aflătoare în comuna Hârșeni, să vinde din mână liberă (numai lemnul și acoperișul).

Informațiuni să pot lua la proprietarul casei în Hârșeni:

George P. Puia.

Potrivit dar copiilor.

„BIBLIOTECA OLTEANULUI“

Vestim cu plăcere iubitorii noștri cetitori, că în zilele aceste a eșit de sub tipar

Nr. 1. din

„BIBLIOTECA OLTEANULUI“

„Primavara“,

o cârtică, și frumoasă și foloșitoare. 4 coale tipar 8° mic.

Să capătă de vânzare la tipografia C. POPP, în Făgăraș, cu prețul numai de 24 bani.

Vanzătorilor să dă raba-tul cuvenit.

Potrivit dar copiilor.

POPORUL SĂ JUDECE!

De oarece glasul poporului e glasul lui Dumnezeu, de aceea și judecata poporului poate fi cea mai dreaptă. În ziua de azi, cu progresul și cultura înaintată, știința medicală știe să dea ajutoare sigure chiar și contra acelor dureri, cari în timpurile străvechi nu s'au putut nici decum vindeca și e de mare însemnătate, cum cugetă poporul despre ori și care mijloc de vindecare. Sunt de pildă o mare mulțime de mijloace, cari sunt întrebuințate pentru vindecarea celor mai chinătoare boale, precum: gută, reumatism (răceli), junghiuri, durerile de spate și șira spinării ș. a. dar în întreaga țară și chiar și dincolo de granița țării poporul a aflat de cel mai bun și mai folositor preparatul numit

KRIEGNERS REPARATOR

(Spiritus petrae camphoratus) cel mai potrivit mijloc contra gutei și reumatismului, și e chiar adevărat, că acest Reparatör Kriegner e destinat special pentru vindecarea gutei, reumei, junghiurilor ș. a. Vindecă pe deplin, că cele folosesc acest remediu (mijloc) nu pot mulțumi din destul. În multe mii de scrisori de mulțumire stă scris, că Reparatörul Kriegner chiar dela întâia folosire, vindecă nu numai boalele de gută, reumă și acelea provenite din răceală, ci ajută de minune și pentru picioarele, degetele, nasul și urechile degerate.

Că Reparatörul Kriegner e într'adevăr cel mai potrivit mijloc de vindecare o dovedesc în mod strălucit probele făcute la spitalul Sanct-Rochus din Bpesta, unde din 136 bolnavi 129

s'au vindecat pe deplin.

La gută, reumatism, dureri reumatice de cap și asemenea morhuri nici un alt mijloc nu poate da rezultate atât de mulțumitoare. De zeci de ani să folosește acest remediu și unde e nevoie de o fricționare alinătoare și vindecătoare numai acest mijloc îl recomandăm. Că nici nu să află o descoperire (invenție) care să vindecă durerile chinătoare cu o mai mare siguranță ca Reparatörul Kriegner. O sticlă mică costă 1 cor., o sticlă mare 2 cor., dar trebuie avut grijă, că sunt și contrafaceri (altele rele) de cari mulți pot fi amar înșelați. E tare potrivit (dacă mai mulți la oiață) comandă prin poștă 5 sticle mici cu 5 cor. sau 3 sticle mari cu 6 cor. cu rambursă, și mai ușor e dacă să trimit banii înainte la firma:

Farmacia KRIEGNER Bpesta VIII, piața Calvin,
unde zilnic să expediază acest remediu în toată lumea.

Putere și viață

prezintă aplicarea curentului electro-galvanic asupra organelor slăbite.

Invățații și doctorii specialiști se unesc în a recunoaște, cumcă aplicarea curentului electro-galvanic este cel mai potrivit mod de vindecare contra slăbiciunilor generale nervoase, boalele reumatice secrete de stomac, nevralgiile dureri de cap și de spate, amețeli, vâjăeli în urechi, precum și totfelul de simptome de neurastenie și isterie, podagră, sgârciuri și alte multe boale să tractează pe calea cea mai naturală cu ajutorul electricității.

Deșlușiri munițioase despre acest mod de vindecare asupra tuturor boalelor la cari să folosește, ne dă în tomuri separate pentru **bărbați și femei**

„modul de vindecare modern electric“

Scrisoare pentru cartea gratuită.

Az „**Electro-Vitalizer**“
orv. rendelő-intézet

Budapest Semmelweis u. 4. félémelet. 51

Vă rog să-mi trimiteți gratis și portul franco în coartă închisă opul:

„Modul de vindecare modern electric“
(Modern Villamos Gyógymód)

Pentru muieri carte separată.

Nume:

Adresa:

care să trimete gratis și franco în coartă celor interesați, cari o cer în persoană sau prin scrisoare, provocându-să la acest anunț, prin

„**ELECTRO-VITALIZER**“
orv. rendelő-intézet
Budapest

Semmelweis u. 4. félem. 51.

Rendelő órák: hétköznapokon 10—1-ig és 3—6-ig, vasár- és ünnepnapokon 11—1-ig.

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Nouă antepriză de pompe funebre.

ANTON KUNZ

Făgăraș, ulița Becleanului nr. 5. (casele Mazura).

Locuința: ulița Oitului nr. 14.

Aduc la cunoștința Onor. public din loc și dela sate, că am aranjat o nouă

ANTREPRIZĂ DE POMPE FUNEBRE

cu totfelul de articole pentru cazuri de moarte, asemenea stau la dispoziție caré funebre, de gală, de doliu și pentru copii.

SICRIURI (copârșeuri) de metal și imitație de metal, de stejar și lemn, fabricație proprie.

Mare asortiment de **coroane**, pantlici, precum și toate articolele necesare la îngropăciuni, dela calitatea obicinuită, până la calitatea cea mai fină în mătăsărie, în diferite mărimi și cu prețuri ieftine.

Îngrigesc de înmormântări complete, după dorință și rit, precum și transport de cadavre. Prețurile sunt calculate după calitate și execuțiune pentru ori și ce clasă de înmormântare și stau la dispoziție în tot momentul pentru a satisface pe onor. public, rogându-l de a mă onora la cazuri de mormântări, sunt

cu deosebită stimă

ANTON KUNZ,

antreprenor de pompe funebre.